

DRUGA SVETOVNA VOJNA - Življenje za bojišči

Za frontnimi črtami

Druga svetovna vojna je prinesla grozljive preizkušnje za prebivalstvo – prvič v zgodovini je bilo več žrtev med civilisti kot med vojaki. Mnogi na obeh straneh so umrli zaradi bombardiranj, še več jih je umrlo zaradi krutosti in rasizma. Prebivalci zasedenih ozemelj so bili postavljeni pred težko izbiro: se upreti ali sodelovati z nacisti, pomagati Judom in tvegati življenje ali jih prepustiti usodi ...

Predsednik Churchill si ogleduje posledice bombardiranja Londona.

Dresden v Nemčiji po enem od silovitih bombardiranj zaveznikov.

VOJNO GOSPODARSTVO

Med vojno je bilo gospodarstvo **podrejeno vojnim potrebam**.

Največ sredstev so v vojni namenili vojski. Številne tovarne so prilagodile proizvodnjo. Velikokrat je **primanjkovalo delovne sile**. Na mesto moških so enakovredno stopale ženske. Porabo so omejili, saj je bila najpomembnejša preskrba vojakov. **Pomanjkanje hrane** so velikokrat reševali s preureditvijo javnih površin (parkov, zelenic, dvorišč) v vrtove, pašnike, kurnike ipd.

V vojni je pomemben tudi **nadzor informacij**. Preprečili so objavo vseh informacij, ki bi kakorkoli lahko koristile sovražniku. Poleg tega pa so s **propagando** dvigovali moralo prebivalstva.

Oglej si propagandni letak, uporabi znanje angleškega jezika in ugotovi na kaj opozarja.

OKUPACIJSKI REŽIMI - življenje na okupiranih območjih

Okupacijski režimi so bili prilagojeni posameznim državam. Osnovni namen povsod pa je bil izkoriščati naravna bogastva, črpati človeško delovno silo in krepiti ter hraniti nemški rajh.

Nemci so bili posebej kruti do okupiranih narodov v Srednji, Jugovzhodni in Vzhodni Evropi. Japonci pa v JV Aziji.

V Evropi je v nemški vojni industriji prisilno delalo 7 milijonov ljudi; poleg njih še 2 milijona vojnih ujetnikov, kar mednarodni zakoni prepovedujejo. Vendar je bil sistem učinkovit in nemška armada je bila 1944 bolje opremljena kot ob začetku vojne. Najslabše se je godilo zaprtim v taboriščih. Delili so jih na uničevalna in delovna. Taboriščniki - moški, ženske in otroci - so morali ob skromnih obrokih hrane delati po 12 ur na dan. Redki so zdržali dlje kot pol leta.

Vir A: Pripadniki različnih narodov na prisilnem delu v Nemčiji

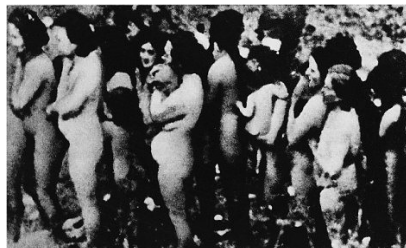
država	število
Češkoslovaška	248 000
Poljska	1 400 000
Jugoslavija	270 000
Sovjetska zveza	2 165 000
Francija*	1 100 000
Norveška	2000
Danska	23 000
Nizozemska	350 000
Belgija	500 000
Grčija	20 000
Italija	180 000
Madžarska	25 000
Bolgarija	35 000
Romunija	6000
Španija	8000
Švica	18 000

* brez Alzacije in Lorene

HOLOKAVST

Najhujša usoda je čakala Jude. Leta 1942 so vodilni nacisti sprejeli sklep o "dokončni rešitvi" judovskega vprašanja. V praksi je to pomenilo, da so Jude množično zapirali v uničevalna taborišča in jih tudi množično pobijali.

Glej učbenik: stran 84!

iRokus

Zemljevid delovnih in uničevalnih taborišč

KOLABORACIJA

Ljudje na zasedenih območjih so različno reagirali na okupacijo. Večina vlad je prebežala v **izgnanstvo**, najpogosteje v London (npr. jugoslovanska, poljska, francoska). Veliko ljudi se je odzvalo s **čakanjem** na osvoboditev. Del prebivalcev se je **uprl** okupatorju, nekateri pa so z okupatorjem **sodelovali**.

Za sodelovanje z okupatorjem so se prebivalci okupiranih ozemelj odločili **zaradi različnih razlogov**:

- ideoloških (simpatiziranje s fašistično ideologijo, nasprotovanje komunizmu),
- gospodarskih (priložnost za večje dobičke),
- političnih (težnja po ohranitvi ali prevzemu oblasti),
- želje preživeti vojno brez prevelikih izgub.

[Najbolj znani okupatorjevi sodelavci - klikni na povezavo.](#)

ODPORNIŠKA GIBANJA

Temeljni cilj odporniških gibanj je bil izgon okupatorja in osvoboditev domovine.

Oblike pasivnega odpora so bile izražene v obliki pisanja protiokupatorskih parol po zidovih, trosenjem letakov, poročanjem o zmagah zaveznikov, zbiranjem informacij o okupatorjevi vojski, organizaciji skrivališč za Jude ...

Aktivni odpor so predstavljale oborožene gverilske skupine, pogosto imenovane partizani.

Najmočnejše partizanske skupine so delovale tam, kjer je bil pritisk napadalcev najhujši: v Jugoslaviji, SZ, na Poljskem, v Grčiji. V Aziji pa na Kitajskem in Indokini.

Odporniška gibanja so imela velik pomen:

- okupatorjem so povzročala materialne in človeške izgube ter s tem slabila njihovo moč,
- bila so velika pomoč zaveznikom, saj so zbirala informacije o okupatorjih in premikih njihovih vojaških sil,
- člani odporniških gibanj so zaveznikom pomagali pri osvobajanju Evrope.